

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА

Кафедра теорії та методики музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної роботи

Когутюк О. В.

« 08 » серпня 20 23 р

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В
МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ

підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта
спеціалізації Музичне мистецтво

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень в музичній освіті» для спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Мова навчання – українська

Розробники: кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методики музичного виховання **Чорна Н.Б.**

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики музичного виховання

Протокол № 1 від « 30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри С. Іскра

Іскра С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено	Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки
Загальна кількість годин – 60		2-й
		Семестр III
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2, самостійної роботи – 2	Ступінь вищої освіти бакалавр	Аудиторні заняття 28 год.
		Лекції 12 год.
		Практичні заняття 8 год.
		Семінарські заняття 8 год.
		Лабораторні заняття 0 год.
		Індивідуальні заняття 0 год.
		Самостійна робота 32 год.
		Вид контролю: Залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 47 / 53(%).

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліни «Педагогіка», «Методика музичного виховання в ЗДО», «Методика музичного виховання в ЗЗСО».

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета дисципліни «Основи наукових досліджень в музичній освіті»: підготовка студентської молоді до здійснення науково-дослідної роботи в галузі музичної освіти, надання ґрунтовних знань та практичних умінь щодо організації й методології наукових досліджень, розвиток творчого мислення.

2.2. Завдання дисципліни «Основи наукових досліджень в музичній освіті»:

- формування знань про сутність понять «наука», «наукова діяльність»;
- ознайомлення з історичними чинниками виникнення наукової діяльності;
- визначення місця й ролі дослідницької роботи в структурі освітньо-професійної програми підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва;
- висвітлення теоретико-методичних засад наукових досліджень;
- формування системи знань та практичних умінь щодо написання й оформлення наукового дослідження;
- визначення сучасних тенденції розвитку музичної освіти;
- забезпечення здобувачів освіти системою знань щодо специфіки бібліографічно-пошукової роботи наукової літератури;
- опанування сучасними інформаційними технологіями щодо оформлення наукового тексту;
- ознайомлення з методологією здійснення наукового дослідження;
- розвиток умінь узагальнення результатів дослідження, оформлення підсумків виконаної роботи;
- набуття навичок написання й оформлення наукових публікацій у вигляді звітів, наукових тез, статей у фахових збірках;
- підготовка здобувачів освіти до публічного виступу на наукових конференціях та до захисту наукового дослідження;
- формування готовності до саморозвитку та самовдосконалення у процесі дослідницької роботи;
- розвиток наукового творчого потенціалу.

2.3. Програмні компетентності дисципліни «Основи наукових досліджень в музичній освіті»

2.3.1. Загальні компетентності:

КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

2.3.2. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

2.3.3. Предметні компетентності:

ПК 2. Здатність вільно використовувати музично-педагогічний та художній тезаурус на основі системного знання історико-теоретичних основ з педагогіки, психології, педагогіки мистецтва, інформаційних технологій, сучасного мистецтвознавства, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи в закладах загальної середньої, позашкільної та спеціалізованої освіти.

ПК 4. Здатність до творчого проєктування, змістовного наповнення та оформлення позакласних та позашкільних музично-виховних та мистецьких заходів (лекції-концерти, концерти, музично-літературні вітальні, мистецькі конкурси, музичні квести, інші форми учнівської музичної та мистецької творчості).

2.4. Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати та вміти*:

ПРН 5. Здійснює добір і застосовує сучасні діагностичні методики оцінювання динаміки навчальної успішності учня в галузі музичного мистецтва.

ПРН 9. Реалізує державний освітній стандарт в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, закладах позашкільної освіти.

ПРН 10. Здійснює добір і застосовує сучасні діагностичні методики оцінювання динаміки розвитку дітей дошкільного віку, навчальної успішності учня, проводить теоретичне та експериментальне дослідження в галузі музичного мистецтва.

ПРН 11. Володіє сукупністю комунікативних, організаторських, гностичних, проєктувальних умінь, виявляє моральну та естетичну спрямованість з метою утвердження ідеалів Добра і Краси у фаховій діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРН 15. Володіє елементами логічного й образного мислення, демонструє уміння аналізувати і синтезувати, виділяти головне в освітній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва та музичного керівника.

ПРН 19. Здійснює взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями, вихованцями та їхніми батьками з дотриманням етичних норм.

ПРН 20. Вміє працювати в мистецько-творчому учнівському і педагогічному колективах освітнього закладу, інших мистецьких об'єднаннях, демонструє вміння налагоджувати духовну спільність, співпереживання і співпрацю учнів і вихованців.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.

Наука як система знань, основні поняття. Закономірності функціонування та розвитку науки. Суб'єкти наукової діяльності. Наукові школи, течії.

Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Наукові дослідження в сучасному світі. Основні види наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень. Особливості науково-дослідної роботи в музичній освіті.

Тема 2. Понятійний апарат наукового дослідження.

Проблема дослідження. Актуальність теми дослідження, визначення її місця у науковій проблемі. Особливості формулювання теми дослідження. Вивчення стану проблеми й обґрунтування обраного напрямку дослідження.

Понятійно-категоріальний апарат. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Гіпотеза наукового дослідження. Прогнозування результатів наукового пошуку.

Тема 3. Методологічні основи наукових досліджень.

Методологія наукових досліджень. Поняття методу та методології, основні завдання. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний і теоретичний. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння,

абстрагування та моделювання. Методи емпіричного дослідження. Методика здійснення наукових досліджень в музичній освіті.

Тема 4. Обробка та аналіз матеріалів дослідження.

Критерії педагогічної діагностики. Педагогічний експеримент. Класифікація експерименту за умовами проведення та за ознаками мети. Аналіз матеріалів та результатів діяльності. Вибір методу дослідження (опитування, бесіди, інтерв'ю, анкетування, тестування, використання наявних джерел, експертна оцінка). Якісна та кількісна характеристика результатів педагогічного дослідження. Узагальнення й висновки.

Розділ 2

Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ

Тема 5. Курсова (бакалаврська) робота: вимоги, підготовка, захист

Курсова робота: загальна характеристика, послідовність виконання, етапність, робота над текстом, вимоги до оформлення, підготовка до захисту.

Методичні рекомендації щодо оформлення наукового дослідження в музичній освіті. Структура і зміст курсової (бакалаврської) роботи. Наукова новизна. Керівництво курсовою роботою, рецензування.

Тема 6. Вивчення інформаційних джерел. Академічна доброчесність.

Інформаційне наукове забезпечення. Інформаційні джерела. Національна система наукової інформації, довідково-інформаційний фонд, електронні бібліотеки та каталоги. Види, джерела наукової інформації та доступ до неї.

Інформаційно-пошукова мова, бібліографічний пошук інформації. Техніка роботи з науковою літературою. Вимоги до оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Академічна доброчесність.

Тема 7. Впровадження результатів наукового дослідження.

Основні форми впровадження результатів наукових досліджень. Апробація. Наукові видання. Тези доповідей, збірки матеріалів наукових конференцій, фахові видання наукових праць, методичні рекомендації, навчальні посібники. Наукові неперіодичні видання: книга, брошура, наукові

збірки, журнали тощо. Вимоги до тексту наукової статті. Тон викладу. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку.

Тема 8. Підготовка і захист наукового дослідження.

Вимоги до попереднього захисту й захисту кваліфікаційної роботи. Терміни завершення наукової роботи. Друк і оформлення наукової роботи.

Наукова доповідь. Методика написання доповіді, структура і зміст.

Особливості підготовки до публічного захисту. Ораторське мистецтво. Вимоги до оформлення презентації. Наукова етика.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	усього	у тому числі				
ауд.з		Л	ПЗ	СЗ	С.Р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ						
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності	4	2	2			2
Тема 2. Понятійний апарат наукового дослідження	8	4	2	2		4
Тема 3. Методологічні основи наукових досліджень	8	4	2		2	4
Тема 4. Обробка та аналіз матеріалів дослідження	8	4	2		2	4
Разом за змістовим модулем 1	28	14	8	2	4	14
Розділ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ						
Тема 5. Курсова (бакалаврська) робота: вимоги, підготовка, захист	8	4	2	2		4
Тема 6. Вивчення інформаційних джерел. Академічна доброчесність	6	4	2			4

Тема 7. Впровадження результатів наукового дослідження	10	2		2	2	6
Тема 8. Підготовка і захист наукового дослідження	8	4		2	2	4
Разом за змістовим модулем 2	32	14	4	6	4	18
Залік						
Усього годин	60	28	12	8	8	32

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Понятійний апарат наукового дослідження	2
2.	Курсова (бакалаврська) робота: вимоги, підготовка, захист	2
3.	Впровадження результатів наукового дослідження	2
4.	Підготовка і захист наукового дослідження	2
	Усього годин:	8

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методологічні основи наукових досліджень	2
2.	Обробка та аналіз матеріалів дослідження	2
3.	Академічна доброчесність	2
4.	Підготовка і захист наукового дослідження	2
	Усього годин:	8

7. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Наука як сфера людської діяльності	2
2	Тема 2. Понятійний апарат наукового дослідження	4
3	Тема 3. Методологічні основи наукових досліджень	4
4	Тема 4. Обробка та аналіз матеріалів дослідження	4
5	Тема 5. Курсова (бакалаврська) робота: вимоги, підготовка, захист	4
6	Тема 6. Вивчення інформаційних джерел. Академічна доброчесність	4
7	Тема 7. Впровадження результатів наукового дослідження	6
	Тема 8. Підготовка і захист наукового дослідження	4
	Усього годин:	32

9. Індивідуальні завдання

(навчальним планом не передбачено)

10. Методи та технології навчання

За джерелом інформації: словесні: лекція (традиційна, проблемна) семінари, пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, демонстрація.

За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з літературою.

11. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання

Поточний (відвідування практичних занять, оцінювання творчих завдань, самостійної роботи тощо) та підсумковий контроль (диференційований залік).

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, доповідь;

Методи письмового контролю: підсумкове письмове опитування; оцінювання наукових робіт (тези, статті, есе);

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

В основу оцінювання знань студента покладені такі якісні характеристики:

- широта й глибина знань в обсязі навчальної програми;
- творче опанування теоретичного змісту курсу;
- обґрунтованість і аргументованість відповідей, точність визначень;
- самостійність і конструктивізм мислення.

Відмінно (А) студент отримує, якщо в своїй відповіді він виявив всебічні систематизовані, глибокі знання з курсу в обсязі програмного матеріалу, здатність правильно виконувати завдання, передбаченні програмою, володіння інформацією, що міститься в основній і додатковій літературі, рекомендованій кафедрою, а також продемонстрував здатність до самостійного аналізу і творчого розв'язання поставлених завдань. Така оцінка виставляється за всі правильно виконані практичні завдання.

Дуже добре (В) студент отримує, якщо у своїй відповіді він виявив знання програмного матеріалу в повному обсязі, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виконав завдання, в тому числі практичні, на рівні дескриптивного відтворення. Така оцінка виставляється за правильне виконання переважної більшості завдань.

Добре (С) студент отримує, якщо при загальному знанні програмного матеріалу студент протягом вивчення курсу у виконанні завдань припускався суттєвих помилок.

Задовільно (D) оцінюється відповідь студента, в якій він виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і роботи, продемонстрував здатність до виконання завдань, передбачених програмою, на рівні репродуктивного відтворення. Така оцінка виставляється студенту, який володіє необхідним резервом знань для усунення допущених помилок під керівництвом викладача. При вірній відповіді лише на половину запитань студент отримує **достатньо (E)**

Незадовільно (FX) оцінюється відповідь, у якій студент виявив серйозні прогалини в знанні основного матеріалу, допустив принципові помилки при виконанні завдань, продемонструвавши рівень, нижчий від репродуктивного

відтворення. Такий рівень виявляє невідповідність студента до самостійної професійної діяльності.

Незадовільно (F) студент отримує у випадку, якщо не виконав більшість поточних форм контролю і дав менше половини правильних відповідей на підсумкові запитання

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість балів		
РОЗДІЛ 1									РОЗДІЛ 2										
T1		T2		T3		T4		Контрольна робота	T5		T6		T7		T8		Контрольна робота		
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.		Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.			
5	5	5	5	5	5	5	5	40	5	5	5	5	5	5	5	5	40	20	100

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Сума балів за всі види навчальної дисципліни	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	задовільно
64-74	D	
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лекційних, семінарських, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням тестів.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення:

- навчальна програма дисципліни;
- робоча навчальна програма;
- опорні конспекти лекцій;
- технічні засоби навчання;
- мультимедійне забезпечення;
- презентації, відеоматеріали;
- методичні рекомендації щодо організації науково-дослідної роботи;
- матеріали лекцій, семінарські завдання, тексти розміщені на платформі Google Workspace for Education для дистанційного навчання.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям : навч. посібник . Київ - Вінниця : ДОВ Вінниця, 2008. 278 с.
2. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ та слухачів інст. післядипломної освіти / ред. Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. Вінниця : Планер, 2005. 366 с.
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник для вищ. навч. закладів. К. : Кондор, 2009. 206 с.
4. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посібник / ред. С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

5. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень: підручник / ред. М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. К. : Знання, 2007. 270 с.
6. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К. : Центр навч. літ., 2003. 116 с.
7. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень : навч. Посібник. К. : Центр учб. літ., 2007. 254 с
8. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2003. 76 с.
9. Чорненький Я. Я. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студента : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. /Я. Я. Чорненький, Н. В. Чорненька, С. Б. Рибак. К. : ВД "Професіонал", 2006. 208 с.
10. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. К. : Знання , 2006 . 307 с .

Додаткова література

1. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи / Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерган. – К.: Форум, 2000. – 271 с.
2. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький, 2000. 30 с.
3. Мартиненко С.М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія. К. : КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 434 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Основи наукових досліджень для спеціальності правознавство. Програма навчальної дисципліни / Укладач М. В. Братко. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. 25 с.
6. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посібник. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
7. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: навч. посібник для ВПНЗ /

Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. К. : РННЦ «Дініт», 2000. 259 с.

8. Сидорчук Н.Г. До питання про організацію науково-дослідної роботи студентів педагогічних навчальних закладів. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* // зб. наук. пр. у 2-х част. / редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2002. С. 408-413.

9. Сопівник І. Науково-дослідницька робота студентів як складова їхньої професійної компетентності. *Вісник Книжкової палати*. 2008. № 11. С. 23-25.

10. Худолій О.М. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи : джерела інформації та їх використання у роботі. Теорія та методика фізичного виховання. 2010. № 10. С. 19-35.

11. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт : навч. посібник. Х. : Еспада, 2007. 368 с.

12. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) URL : <http://www.nbu.gov.ua/portal>

2. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць): URL : <http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua>